

PIETARIN LAKKO

Lakko, joka alkoi tammikuun 3 päivänä Putilovin tehtaalla, on kehittymässä työväenliikkeen mitä suurenmoisimmaksi ilmaukseksi. Meillä olevat tiedot rajoittuvat toistaiseksi ulkomaisten ja Venäjän legaalisten sanomalehtien tiedonantoihin. Mutta nämäkin tiedonannot epäilemättä osoittavat, että lakosta on jo tullut suurimerkityksinen poliittinen tapahtuma.

Lakon alku oli puhtaasti vaistovarainen. Eräs niistä työn ja pääoman välisistä yhteenotoista, joita toistuu jatkuvasti, tapahtui tällä kertaa tehtaan johtokunnan suorittaman neljän työläisen erottamisen johdosta. Täysin solidaarisina työläiset nousivat vaatimaan erotettujen työhön palauttamista. Liike voimistui nopeasti. Siihen osallistuu legaalinen „Venäjän tehdastyöläisten yhdistys”³¹, ja lakko siirtyy seuraavaan, korkeampaan vaiheeseen.

Legaalinen työväenyhdistys on ollut zubatovilaisten erikoisen huomion kohteena. Ja nyt tuo zubatovilainen liike kasvaa puitteidensa yli, tuo liike, jonka poliisilaitos oli pannut alulle poliisilaitoksen etuja silmälläpitäen, itsevaltiuden tukemiseksi, työläisten poliittisen tietoisuuden turmelemiseksi, suuntautuu itsevaltiutta vastaan, muodostuu proletaarisen luokkataistelun purkaukseksi.

Sosialidemokraatit ovat puhuneet jo kauan meidän zubatovilaisuutemme *tällaisten* tulosten kiertämättömyydestä. Työväenliikkeen legalisoiminen — sanoivat he — hyödyttää ehdottomasti meitä, sosialidemokraatteja. Se saa mukaan liikkeeseen eräitä työläiskerroksia, varsinkin takapajuisia, se auttaa pudistelemaan hereille ne, joita agitaattorisosialisti ei saisi hereille vielä kohtakaan tai

ehkei milloinkaan. Mutta työläiset, jotka on jo kerran saatu liikkeeseen mukaan ja joita kiinnostaa kysymys kohtaloistaan, tulevat menemään pitemmälle. Legaalisesta työväenliikkeestä tulee vain uusi, laajempi perusta sosialidemokraattiselle työväenliikkeelle*.

On epäilemätöntä, että juuri niin on ollut asianlaita Pietarissakin.

Liikkeen leviämistä erittäin laajalle on auttanut kaksi seikkaa: ensinnäkin, otollinen ajankohta taloudellisen taistelun käymiseksi (hallitukselle on tarpeen sota- ja meriministeriöiden tilausten kiireellinen täyttäminen); toiseksi, perustuslakiliikkeen vilkastuminen yhteiskuntapiireissä. Alettuaan lakon muutamien erotettujen toveriensa puolustamiseksi työläiset ovat siirtyneet laajoihin taloudellisiin vaatimuksiin. He vaativat 8-tuntista työpäivää, minimipalkkaa (miehelle 1 rpl. ja naiselle 70 kop.), ylitöiden pakollisuuden lakkauttamista (sekä kaksinkertaista maksua niistä), saniteettiolojen ja lääkintävun parantamista j.n.e. Lakko on alkanut muuttua yleislakoksi.

Ulkomaiset lehdet tiedoittivat lauantaina tammikuun 8 (21) päivänä, että yksinpä Venäjän virallistenkin tiedoitusten mukaan 174 tehdasta ja konepajaa, joiden työläisten luku nousee 96.000 henkeen, on lopettanut työt.

Kysymyksessä on eräs muotoutuvan proletaarien luokan suurenmoisista yhteenotoista sen vihollisten kanssa, yhteenotoista, jotka jättävät jälkensä moniksi vuosiksi.

Mutta asia ei ole rajoittunut taloudellisiin vaatimuksiin. Liike on alkanut saada poliittisen luonteen. Siihen yrittävät osallistua (vaikka nähtävästi vielä hyvin heikosti) paikalliset sosialidemokraatit. Valtavissa, useita tuhansia ihmisiä käsittävissä työläisten kokouksissa on alettu käsitellä poliittisia vaatimuksia ja äänestää päätöslausemia poliittisesta vapaudesta. Työläisten laatiman anomuksen tiedoitetaan jakaantuvan kolmeen osaan³². Ensimmäisessä vaaditaan oikeuksia kansalle. Toisessa esitetään kansan köyhyyttä vastaan käytävän taistelun toimenpiteet. Kolmannessa toimenpiteet pääoman harjoittamaa työn sortamista vastaan. Ensimmäisen osan vaatimukset: henkilöllisyyden koskemattomuus, sanan-, kokoontumis-, omantunnonvapaus; kouluvelvollisuus valtion kustannuksella, kansan

* Vrt. N. Leninin „Mitä on tehtävä?“ ss. 86—88. (Ks. Teokset, 5. osa, ss. 447—448. *Toim.*)

valinnallisten edustajien osallistuminen lainsäädäntään, kaikkien tsa-arvoisuus lain edessä, ministerien vastuuvuollisuus, lunastusmaksujen lakkauttaminen, huokea luotto, vähitellen tapahtuva valtion maiden jakaminen kansalle, tulovero. (Jos tämä tiedonanto on paikkansa pitävä, niin se on osoituksena sosialidemokraattien ohjelman erittäin mielenkiintoisesta heijastumisesta joukkojen tahi niiden vähätietoisten johtajien tietoisuudessa.) Englantilaisen „The Standard” * lehden kirjeenvaihtaja tiedoittaa, että tammik. 5 (18) p:nä pidettiin kolme kokousta (yhdessä oli 4.000 ihmistä, toisessa 2.000 ihmistä) ja että hyväksyttiin tällaiset poliittiset vaatimukset: 1) yleisellä äänestyksellä valitun perustavan kokouksen viipymätön koollekutsuminen; 2) sodan lopettaminen; 3) täydellinen armahdus poliittisille karkoitetuille ja vangeille; 4) paino- ja omantunnonvapaus; 5) kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Tammikuun 8 (21) päivän ulkomaiset lehdet tiedoittivat mielenosoituksesta, jota valmisteltiin tammik. 9 (22) päivän sunnuntaiksi Talvipalatsin edustalle, ja anomuksen esittämisestä „itse tsaarille”. Työläiset julistavat: vapaus tahi kuolema. Moskovan ja Liepajan työläisten edustajia lähtee Pietariin.

Tällaisia ovat ne rajoitetut ja vielä tarkistamattomat tiedot, joita on käytettävissämme tällä haavaa. On ilmeistä, että liike ei ole vielä läheskään saavuttanut kehityksensä ylintä vaihetta ja täytyy jäädä odottelemaan tapahtumia, jotta voitaisiin antaa täydellinen arvio siitä, mitä tapahtuu. Silmään pistää liikkeen hämmästyttävän nopea siirtyminen puhtaasti taloudelliselta perustalta poliittiselle perustalle, kymmenien ja satojen tuhansien proletaarien valtava solidaarisuus ja tarmo — ja kaikki tämä tapahtuu siitä huolimatta, että puuttuu tietoista sosialidemokratian vaikutusta tai että se on vähäistä. Liikkeen eräiden johtajien sosialististen katsomusten primitiivisyys ja se, että työväenluokan eräiden aineiden keskuudessa on sitkeässä naiivi usko tsaariin, ei vähennä, vaan pikemminkin voimistaa proletariaatin heräävän vallankumouksellisen vaiston merkitystä. Etumaisen sorretun luokan poliittinen vastalause ja sen vallankumouksellinen tarmo murtautuvat kaikkien esteiden läpi, niin ulkoisten — poliisikieltojen muodossa esiintyvien kuin sisäistenkin — eräiden johtomiesten aatteiden kehitty-

* — „Lippu”. *Toim.*

mättömyyden ja takapajuisuuden muodossa esiintyvien esteiden läpi. Sosialidemokratian toiminta viimeksi kuluneen vuosikymmenen kuluessa ja työväenliikkeen opetukset tänä aikana ovat kantaneet hedelmää levittämällä sosialismin ja poliittisen taistelun aatteita mitä laajimpia kanavia myöten. Proletariaatti osoittaa teoissa, että poliittisen liikkeen näyttämöllä Venäjällä ei esiinny kaksi voimaa (itsevaltius ja porvarilliset yhteiskuntapiirit), kuten eräät ovat olleet arkamaisesti valmiit ajattelemaan. Proletariaatti näyttää meille vallankumouksellisten luokkavoimien mobilisaation todella korkeita muotoja; mobilisaatio ei tietenkään liity toisarvoisiin manifestointeihin jossain kaupunginduumassa, vaan vuoden 1903 Rostovin mielenosoituksen ja etelän lakkojen tapaisiin joukkoliikkeisiin. Ja tämä proletariaatin vallankumouksellisten voimien uusi ja korkeampi mobilisaatio lähentää meitä seitsenpeninkulmais-askelin proletariaatin vieläkin ratkaisevampaan, vieläkin tietoisempaan astumiseen itsevaltiutta vastaan käytävään taisteluun!

„Vperjod“ № 3,
tammikuun 24 (11) pnä 1905

Julkaistaan „Vperjod“ lehden
tekstin mukaan